

Грибан ГригорійORCID 0000-0002-9049-1485
Researcher ID AAR-4451-2020
Scopus-Author ID 57200184289Доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри фізичного виховання та спортивного вдосконалення,
Житомирський державний університет імені Івана Франка
(Житомир, Україна) E-mail: gribang@ukr.net**Ткаченко Павло**ORCID 0000-0003-4407-8611
Researcher ID A-4702-2018
Scopus-Author ID 57204067978Кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри фізичної та загальної підготовки,
Поліський національний університет (Житомир, Україна)
E-mail: tkachenko.zt@gmail.com**Скорий Остап**ORCID 0000-0001-7876-1377
Researcher ID A-4631-2018Старший викладач кафедри фізичної та загальної підготовки,
Поліський національний університет (Житомир, Україна)
E-mail: ostapkfo@gmail.com**Пилипчук Павло**ORCID 0000-0002-4831-7395
Researcher ID A-4667-2018Старший викладач кафедри фізичної та загальної підготовки,
Поліський національний університет (Житомир, Україна)
E-mail: pilipchukfo@gmail.com**Цимбалюк Наталія**

ORCID 0009-0008-6078-2936

Викладач кафедри фізичного виховання та спортивного вдосконалення,
Житомирський державний університет імені Івана Франка
(Житомир, Україна) E-mail: koncev4n@gmail.com

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Стаття присвячена формуванню професійної компетентності майбутніх вчителів фізичної культури закладів загальної середньої освіти. Представлено характеристику понять «компетентність», «компетенція», «професійна компетентність» учителів фізичної культури. Приведено перелік основних освітніх компонентів підготовки бакалаврів.

Мета статті – розглянути проблему формування професійних компетентностей у майбутніх вчителів фізичної культури до професійної діяльності в закладах загальної середньої освіти.

Методологія. Методологічним підґрунтям розв'язання проблеми формування професійної компетентності майбутніх вчителів фізичної культури до роботи в закладах загальної середньої освіти були наукові праці провідних учених та директивні документи МОН України. У дослідженні використано загальнонаукові методи, а саме: аналіз науково-методичних літературних джерел, спостереження, бесіда, опитування, педагогічний експеримент, методи математичної статистики. Педагогічний експеримент проходив в Житомирському державному університеті імені Івана Франка в 2022–2024 рр., в якому взяли участь здобувачі третього курсу (42 чол.; 22 – контрольна та 20 експериментальна групи) факультету фізичного виховання і спорту.

Наукова новизна. Встановлено, що професійні компетентності здобувачів залежать від рівня знань, умінь і навичок.

Висновки. Доведено, що професійна компетентність вчителя фізичної культури – це складне динамічне особистісне утворення, що складається із знань, умінь, навичок, досвіду ієрархічно взаємопов'язаних з особистісними якостями, які виявляються у різних компонентах професійної діяльності.

Ключові слова: професійна компетентність, здобувач, вчитель фізичної культури, Нова українська школа, заклад загальної середньої освіти.

Постановка проблеми. Стратегія розвитку та реформа Нової української школи ставить перед закладами вищої освіти завдання формування у здобувачів професійних компетентностей до майбутньої роботи в школі. Необхідність забезпечення якості бакалаврських програм підготовки майбутніх вчителів фізичної культури спеціальності 014 Середня освіта передбачає розгляд теоретичних засад професійної компетентності майбутнього вчителя закладу загальної середньої освіти. Професійна компетентність майбутніх вчителів з фізичної культури є одним із важливих напрямків розвитку теорії професійної підготовки здобувачів на факультетах фізичного виховання, спорту та здоров'я. Для розуміння суті професійної компетентності вчителя фізичної культури, компетентність можна розглянути як готовність до виконання професійних функцій, які задаються функціональною структурою фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності в школі.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Майбутній вчитель фізичної культури – це особистість, яка вмотивовано здобуває кваліфікацію відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня під час навчання в закладі вищої освіти для забезпечення в професійній діяльності проведення уроків фізичної культури, навчання учнів здоровому способу життя та упровадження у школі фізкультурно-оздоровчої і спортивної діяльності [2, 191]. Модель підготовки майбутнього вчителя фізичної культури передбачає визначення змісту та структури його професійної діяльності, обсягу виконуваних ним педагогічних функцій; рівня вимог до кожної з них, знань, умінь і навичок, необхідних для повноцінного виконання професійних обов'язків [10, 408].

Важливими з них є: «компетентність», «компетенція», «професійна компетентність». У Державному стандарті базової і повної середньої освіти 2011 р. прийняті два терміни: компетентність і компетенція. Так, «компетентність – набута у процесі навчання інтегрована здатність особистості, що складається із знань, досвіду, цінностей і ставлення, які можуть цілісно реалізовуватися на практиці», а «компетенція – суспільно визнаний рівень знань, умінь, навичок, відносин у певній сфері діяльності людини» [5].

О. М. Марущак зауважує, що «компетенція» відбиває нормативний зміст певного виду професійної діяльності, «компетентність» є сукупністю якостей особистості, необхідних для реалізації цього змісту, виражається в готовності та здатності особистості ефективно вирішувати завдання певної галузі життєдіяльності. Основою цієї якості є знання, обізнаність, досвід соціально-професійної діяльності людини. Компетентність виявляється в успішно реалізованій діяльності відповідно до означеної компетенції [6]. Тому ми поділяємо думку О. В. Сопотницької, що професійна діяльність вчителя фізичної культури безпосередньо проявляється в організації навчально-виховного процесу, актуалізує необхідність розширення соціально-педагогічних, психолого-педагогічних знань, оволодіння практичними вміннями і навичками, підвищує, вимагає творчої ініціативи, загальної та методологічної культури [9, 1].

Формування професійної компетентності вчителів в рамках компетентнісного підходу розкривається в працях О. М. Алексюка, С. С. Вітвицької, І. О. Данченко, О. А. Дубасенюк, І. А. Зязюна, В. Г. Кременя, Т. М. Лебединець, В. Ю. Стрельнікова та ін. Аналіз досліджень свідчить про те, що компетентнісний підхід є домінуючим під час підготовки бакалаврів до професійної діяльності. Незважаючи на велику кількість наукових праць з професійних компетентностей, компетенцій, компетентнісного підходу, які опубліковані в останні роки, питанням формування професійної компетентності бакалаврів зі спеціальності 014 Середня освіта (фізична культура) приділена недостатня увага.

Мета статті – розглянути проблему формування професійних компетентностей у майбутніх вчителів фізичної культури до професійної діяльності в закладах загальної середньої освіти.

Методологія і методи дослідження. Методологічним підґрунтям розв'язання проблеми формування професійної компетентності майбутніх вчителів фізичної культури до роботи в закладах загальної середньої освіти були наукові праці провідних учених та директивні документи МОН України. У дослідженні використано загальнонаукові методи, а саме: аналіз науково-методичних літературних джерел, спостереження, бесіда, опитування, педагогічний експеримент, методи математичної статистики. Педагогічний експеримент проходив в Житомирському державному університеті імені Івана Франка в 2022–2024 рр., в якому взяли участь здобувачі третього курсу (42 чол.; 22 – контрольна та 20 експериментальна групи) факультету фізичного виховання і спорту.

Виклад основного матеріалу дослідження. Професійна компетентність вчителя фізичної культури – це складне системне утворення, елементами якого є: професійні знання про зовнішній і внутрішній світ дитини; професійні уміння як психічні утворення, що полягають у засвоєнні здобувачем техніки професійної діяльності; професійні навички, тобто дії, які сформовані в навчальному процесі і доведені до автоматизму; професійні позиції як сукупність сформованих установок і орієнтацій, ставлення до учнів, батьків і колег, які визначають характер професійної діяльності та поведінки вчителя; індивідуально-

психологічні особливості фахівця – поєднання різних функціональних виявів психіки, які визначають індивідуальність вчителя, його стиль професійної діяльності, поведінки тощо; внутрішня мотивація вчителя до постійного саморозвитку, творчості та самовдосконалення.

Під час формування професійних компетентностей у здобувачів ми опиралися на логічний взаємозв'язок понять: «компетенція» → «компетентність» → «готовність» → «майстерність» → «професіоналізм» [1]. Отже, компетентність як наголошує О. Ф. Мельник, – це складна інтегрована система компетенцій, реалізація яких під час навчальної та професійної діяльності забезпечує розвиток особистості в професійному та загальносоціальному аспектах [7]. На основі компетентності формується готовність здобувача до професійної діяльності, його професіоналізм та педагогічна майстерність.

Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до професійної діяльності в закладах загальної середньої освіти представляє систему організаційних і психолого-педагогічних заходів закладу вищої освіти, що спрямовані на оволодіння здобувачами знаннями, вміннями, навичками, інноваційними освітніми технологіями та досвідом упровадження різних форм фізичної культури та фізкультурно-оздоровчих і спортивних заходів [3, 4]. Саме Л. А. Семеновська акцентує увагу на суб'єкт-суб'єктних відносинах, що здатні формуватися завдяки таким професійним та особистісним якостям педагога, як уміння співробітництва і співтворчості; здатність аналізувати, проєктувати професійні дії, планувати професійну діяльність; вимогливість у поєднанні з повагою; володіння психолого-педагогічними методами дослідження та діагностики розвитку особистості; володіння педагогічною технікою та освітніми технологіями; прагнення до самоосвіти і самовиховання [8, 125].

Із введенням програм НУШ компетентність вчителя фізичної культури набувала актуальності у зв'язку з реконструкцією освітніх послуг, появою нових видів інноваційних шкіл, трансформацією соціального досвіду, великою кількістю маловідомих видів рухової активності та спорту. При цьому освітній процес перебудовується в напрямі педагогічного проєктування, інформатизації та технологізації освітніх процесів, фізкультурно-оздоровчої і спортивної діяльності, що підвищило вимоги до професійної діяльності вчителя фізичної культури у закладах загальної середньої освіти.

Розроблена нами освітньо-професійна програма бакалавра галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, за спеціальністю 014 Середня освіта за предметною спеціальністю 014.11 Середня освіта (Фізична культура) спрямована на формування професійних компетентностей майбутніх вчителів фізичної культури закладів загальної середньої освіти. Програма спрямована на здатність здобувачів формувати в учнів предметні компетентності з фізичного виховання, медико-біологічних та психологічних основ і технологій розвитку рухових умінь і навичок та фізичних якостей, санітарно-гігієнічних основ діяльності у сфері фізичної культури тощо.

Професійні компетентності у бакалаврів – майбутніх вчителів фізичної культури формує вивчення 21 основної навчальної дисципліни, курсова робота з теорії і методики фізичного виховання та 7 навчальних і виробничих практик. Оцінювання знань, умінь, навичок та професійних компетентностей проводиться складанням атестаційних іспитів з теорії і методики фізичного виховання та з теорії і практики навчання та виховання.

Для того, щоб досягти високих показників у формуванні професійної компетентності здобувачів, освітній процес в експериментальній групі був направлений на формування позитивної мотивації до освітнього процесу, глибоке засвоєння теоретичного і практичного матеріалу важливого для майбутнього вчителя фізичної культури під час професійної діяльності. Експериментальна програма забезпечення освітнього процесу була сформована на основі алгоритму підготовки здобувача до професійної діяльності в закладах загальної середньої освіти. Завдання, зміст, принципи, форми, методи і засоби вивчення основних дисциплін моделювали діяльність вчителя фізичної культури.

У констатувальному експерименті, на основі оцінювання якості навчання, здобувачі були умовно розподілені на три підгрупи з високим, середнім і низьким рівнем успішності згідно з Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою». Розроблена програма експерименту передбачала науково-обґрунтований освітній процес, засоби якого застосовувалися у відповідності до виявлених рівнів готовності здобувачів до навчання.

Когнітивний критерій передбачав володіння здобувачем теоретичними знаннями для вирішення професійних завдань, вирішення різних ситуацій на уроках і в позаурочний час. Основними показниками цього критерію були теоретичні знання, методики викладання і спеціальні знання з майбутньої професійної діяльності.

Діяльнісний критерій передбачав активну і продуктивну участь здобувача у навчальному процесі. Основними показниками цього критерію була система умінь: організаторські, проєктувальні, комунікативні, методичні тощо. Окрім того, від здобувача вимагалось володіння технологіями навчання, вибір методів викладання і навчання учнів, розуміння шляхів отримання знань і вміння їх подати учням.

Особистісний критерій був показником розвитку психолого-педагогічних та професійних якостей здобувача. До них ми віднесли інтелектуальні здібності, професійні якості, дисциплінованість, працелюбність, енергійність, ставлення до обов'язків, стиль поведінки, авторитет тощо.

Професійна компетентність здобувачів формувалася під час вивчення всіх основних дисциплін з освітньо-професійної програми бакалавра. Навчальний матеріал був спрямований на формування особистісних знань, подолання протиріч у не традиційному поданні знань, готовність здобувачів до теоретичної і практичної реалізації своїх знань, умінь, навичок та компетентностей у професійній діяльності. Здобувачі отримували додаткові завдання для формування професійної компетентності на

лекціях, практичних заняттях, індивідуальній та самостійній роботі, навчальній та виробничій практиці з використанням інноваційних методів навчання.

Проведений формувальний педагогічний експеримент показав, що цілеспрямована робота з формування професійної компетентності здобувачів до роботи вчителем фізичної культури в закладах загальної середньої освіти може суттєво покращити професійну компетентність майбутнього вчителя фізичної культури (табл. 1). Різниця до експерименту і по його завершенні становила: за когнітивним критерієм – 3,72 бала за різниці достовірності $P < 0,05$, за діяльнісним критерієм – 6,03 бала при $P < 0,05$ та за особистісним критерієм – 6,08 бала при $P < 0,05$, загальний рівень професійної компетентності у здобувачів експериментальної групи вищий на 5,28 балів ($P < 0,05$).

Таблиця 1

**Порівняльний аналіз
професійної компетентності здобувачів після завершення
педагогічного формувального експерименту (у балах)**

Критерії професійної компетентності	Контр. гр. (n=22)	Експер. гр. (n=20)	Різниця ΔX	Достовірність різниці	
	$X \pm \sigma$	$X \pm \sigma$		t	P
Когнітивний	78,47 $\pm$ 6,52	82,19 $\pm$ 7,26	3,72	2,18	<0,05
Діяльнісний	75,64 $\pm$ 7,08	81,67 $\pm$ 7,35	6,03	2,32	<0,05
Особистісний	73,28 $\pm$ 7,12	79,36 $\pm$ 7,22	6,08	2,35	<0,05
Загальний рівень	75,86 $\pm$ 7,19	81,14 $\pm$ 7,31	5,28	2, 26	<0,05

Наші дослідження підтверджують, що професійна компетентність – це комплекс теоретичних і практичних компетенцій вчителя фізичної культури, що характеризує його як суб'єкта в ініціативній, самостійній та відповідальній взаємодії з учнями, батьками і колегами. Зміст поняття «професійна компетентність вчителя фізичної культури» можна розглядати як його здатність здійснювати професійну діяльність на основі набутих знань, умінь, навичок. Компетентність інтегрує когнітивні, діяльнісні та особистісні якості вчителя на реалізацію їх в професійній діяльності, активізує вчителя на самореалізацію, саморозвиток, подальше професійне вдосконалення.

Висновки. Професійна компетентність вчителя фізичної культури – це складне динамічне особистісне утворення, що складається із знань, умінь, навичок, досвіду ієрархічно взаємопов'язаних з особистісними якостями, які виявляються у різних компонентах професійної діяльності. Експериментальна перевірка запропонованої програми формування професійної компетентності у здобувачів-бакалаврів показала, що цілеспрямована робота з вдосконалення освітнього процесу на основі врахування якісних показників навчання здобувачів (високий, середній, низький) дозволяє диференціювати навчальні навантаження, побудувати власну освітню траєкторію для кожного здобувача.

Перспективи подальших досліджень будуть спрямовані на формування професійних компетентностей здобувачів до фізкультурно-оздоровчої і спортивної діяльності в закладах загальної середньої освіти.

References

- Вітвицька С. С. Наукові підходи до педагогічної підготовки магістрів. Теорія і практика підготовки майбутніх учителів до педагогічної дії: зб. матеріалів конференції. Житомир: ЖДУ імені Івана Франка, 2011. С. 63–68.
Vitvytska S. S. (2011) Accessus scientificus ad paedagogicam institutionem magistrorum. Theoria et praxis disciplinae futuri magistri ad actionem paedagogicam pertinent: coll. materias collationis. Zhytomyr: Ivan Franko State University. P. 63-68.
- Грибан Г. П. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до фізкультурно-оздоровчої діяльності в загальноосвітній школі. Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць. За ред. О. В. Тимошенка. Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2024. Випуск 3К (176) 24. С. 190–194. DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.3K\(176\).41](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.3K(176).41)
Hryban, H. P. (2024). Praeparatio futurorum magistrorum culturae physicae ad corporis culturam et sanitatis actiones in schola secundaria. Acta scientifica Universitatis Civitatis Ucrainae Mykhailo Drahomanov. Series 15. Quaestiones scientificae et paedagogicae physicae culturae (culturae physicae et ludibrium): coll. opera scientifica. Sub editione O.V. Tymoshenko. Kyiv: Domus Publicae Universitatis Publicae Mykhailo Drahomanov. Part 3K (176) 24. P. 190-194.

3. Грибан Г. П. Розвиток особистісно-професійної компетентності майбутнього вчителя фізичної культури. Соціально-психологічні аспекти розвитку особистісно-професійної компетентності педагога в умовах інноваційних змін: матер. V Всеукр. наук.-практичного форуму «Соціально-психологічні аспекти розвитку особистісно-професійної компетентності педагога в умовах інноваційних змін» (13–19 листопада 2023 року, м. Суми). За заг. ред. А. В. Вознюк, О. Ю. Василеги. Суми: НВВ КЗ СОІППО. 2023. С 79–82.
Hryban H. P. (2023). *Progressio personalis et professionalis competentiae futuri magister culturae physicae. Aspectus social-psychologicus evolutionis personalis et professionalis magistri in condicionibus mutationum novarum: Mater. V All-Ucraina fori scientifico-practici «aspectus social-psychologicus evolutionis personalis et professionalium magister in condicionibus mutationum novarum» (Nov. 13-19, 2023, Sumy). In genere ed. ET. IN. Wozniuk, O. Yu. Vasilega Recidit: NVV KZ SOIPPO. P. 79-82.*
4. Грибан Григорій, Пилипчук Павло, Опанчук Денис. Підготовка майбутніх вчителів фізичної культури до професійної діяльності. Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. Вип. 25 (181). Серія: Педагогічні науки. Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка; голов. ред. М. О. Носко. Чернігів : НУЧК, 2024. С. 125–130.
Grigory Hryban, Pavlo Pylypchuk, Dionysius Opanchuk. (2024). *Praeparatio futuri corporis culturae magistri ad professionem exercendam. Bulletin of the Chernihiv Collegium Universitatis nationalis nomine T. G. Shevchenko. Vol. XXV (181). Series: Pedagogica. Chernihiv Collegium Universitatis Nationalis nuncupatae T. G. Shevchenko; princeps ed. M. AT. Nosko Chernihiv: NUCHK. P. 125-130.*
5. Державний стандарт базової і повної середньої освіти (чинний). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF#n9>.
Vexillum rei publicae fundamentalis et plenae educationis secundariae (currentis). URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF#n9.
6. Марущак О. М. Поняття компетентності у педагогічній діяльності. Креативна педагогіка: наук.-метод. журнал. Академія міжнародного співробітництва з креативної педагогіки «Полісся». Житомир, 2016. Вип. 11. С. 97–108.
Marushchak O. M. (2016). *Notio competentiae in actione paedagogica. Pedagogia creativa: scientia et methodus. emporium. Polissya Academy of International Cooperation in Creative Pedagogia. Zhytomyr. 11. S. 97-108.*
7. Мельник О. Ф. Аналіз термінологічної системи дослідження проблеми формування професійної компетентності майбутніх техніків-технологів виробництва харчової продукції. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки. 2015. Вип. 4. С. 138–142. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VZhDUP_2015_4_29
Melnyk O. F. (2015). *Analysis systematis terminoologici studii problema formationis competentiae professionalis futuri technici alimentorum productionis. Bulletin of Zhytomyr Ivan Franko University. Pedagogicae disciplinae. Issue 4. P. 138-142.*
8. Семеновська Л. А. Методичні аспекти реалізації тьюторського супроводу вивчення педагогічних дисциплін. Естетика і етика педагогічної дії. 2014. Вип. 8. С. 121–131. 11
Semenovska L. A. (2014). *Rationes methodicae exsecutionis paedagogicae subsidium pro studio disciplinarum paedagogicarum. Aesthetica et ethica actionis paedagogicae. Issue 8. S. 121-131.*
9. Сопотницька О. В. Формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до тренерської діяльності в ігрових видах спорту: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 теорія і методика професійної освіти. Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія. Хмельницький, 2016. 20 с.
Sopotnytska O.V. (2016). *Formatio promptitudinis futurae educationis physicae magistri ad actiones educationis in ludis lusorum: autoref. thesis ... candidatus ped. Scientiae: 13.00.04 doctrina et methodus educationis professionalis. Khmelnytskyi Academia humanitaria et paedagogica. Khmelnytskyi. 20 p.*
10. Шаповалова І. В. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до професійного самовдосконалення: проекція на самореалізацію в педагогічній діяльності. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. Запоріжжя, 2015. Вип. 45. С. 405–411.
Shapovalova I. W. (2015). *Praeparatio futurae educationis physicae magistri ad professionalem sui ipsius emendationem: proiectio in se effectiorem in actione paedagogica. Paedagogia formationis personalitatis creantis in scholis superioribus et secundariis: coll. de scientia Ave. Zaporizhzhia, 2015. Issue 45. S. 405-411.*

Griban Grygoriy

ORCID 0000-0002-9049-1485; Researcher ID AAR-4451-2020; Scopus-Author ID 57200184289

Doctor of Pedagogic Sciences, Professor,
Professor of the Department of Physical Education and Sport Improvement,
Zhytomyr Ivan Franko State University (Zhytomyr, Ukraine)
E-mail: gribang@ukr.net

Tkachenko Pavlo

ORCID 0000-0003-4407-8611; Researcher ID A-4702-2018; Scopus-Author ID 57204067978

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Head of the Department of Physical and Military Training
Polissia National University (Zhytomyr, Ukraine)
E-mail: tkachenko.zt@gmail.com

Skoruy Ostap

ORCID 0000-0001-7876-1377; Researcher ID A-4631-2018

Senior Lecturer, Department of Physical and Combined Military Training,
Polissya National University (Zhytomyr, Ukraine)
E-mail: ostapkfo@gmail.com

Pilipchuk Pavlo

ORCID 0000-0002-4831-7395; Researcher ID A-4667-2018

Senior Lecturer, Department of Physical and Combined Military Training,
Polissya National University (Zhytomyr, Ukraine)
E-mail: pilipchukkfo@gmail.com

Tsybalyuk Natalia

ORCID 0009-0008-6078-2936

Teacher of the Department of Physical Education and Sport Improvement,
Zhytomyr Ivan Franko State University (Zhytomyr, Ukraine)
E-mail: koncevi4n@gmail.com

FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF A FUTURE PHYSICAL EDUCATION TEACHER

The article is devoted to the formation of professional competence of future physical education teachers of secondary general education institutions. The characteristics of the concepts of «competence», «professional competence» of physical education teachers are presented. The list of the main educational components of bachelor's training is given.

The purpose of the article is to consider the problem of forming professional competence in future physical education teachers for professional activity in secondary education institutions.

Methodology. *The methodological basis for solving the problem of forming professional competence of future physical education teachers were scientific works of leading scientists and directive documents of the Ministry of Education and Science of Ukraine. The study used general scientific methods, namely: analysis of scientific and methodological literary sources, observation, conversation, survey, pedagogical experiment, methods of mathematical statistics. The pedagogical experiment was carried out in Zhytomyr Ivan Franko State University in 2022–2024, in which third-year students of the Faculty of Physical Education and Sports (42 people; 22 – in control group and 20 experimental group) participated.*

Scientific novelty. *It has been established that the professional competence of students of the Faculty of Physical Education and Sports depends on the level of knowledge, skills and abilities.*

Conclusions. *It has been proven that the professional competence of a physical education teacher is a complex dynamic personal formation consisting of knowledge, skills, abilities, and experience hierarchically interconnected with personal qualities that are manifested in various components of professional activity.*

Keywords: *professional competence, student, physical education teacher, New Ukrainian School, general secondary education institution.*

Стаття надійшла до редакції 18.01.2025

Рецензент: доктор педагогічних наук, професор **Жара Г. І.**